

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Zadružništvo v deželnem zboru kranjskem.

(Konec.)

Dr. Šusteršič odgovarja grofu Barbu, da po svojih izvajanjih pač lahko glasuje za vse predloge. Dežela kaže s tem javnosti, da ima do naših zadružnih kreditnih zavodov isto zaupanje, kakor do drugih, ko jih jemlje v svojo zaščito, prevzame zanje celo garancijo do 2 milijonov, in sicer do tistih zadrug, ki bodo itak pod deželnim nadzorstvom. „Zadružna Zveza“ naj zanaprej več ne sprejemlje izvenkranjskih članic. — Protest in pomisleki dr. Tavčarjevi so ničevi. Pristranosti, neodkritosrčnosti ni v naših predlogih, teh je iskati bolj pri nasprotnikih, saj ste si izbrali samo en predlog glede „Glavne posojilnice“, za katero hočete glasovati, za druge pa ne. — Dr. Tavčarju pravimo: Mi smo tudi tukaj, tudi mi imamo svoje zadružništvo. Gospodje, jaz nikoli ne govorim o zadružništvu kake stranke, jaz stojim nasprotno na stališču, da moramo vse sile zastaviti, da pride zadružništvo vun iz strankarstva. (Veliko, dolgotrajno ponovno odobravanje in ploskanje.) Jaz glede zadružništva poznam eno samo razliko: če so zadruge solidne, če res odgovarjajo namenom, ki jim imajo služiti, potem je vseeno, h kateri stranki pripadajo slučajno tisti, ki jih upravljajo. In te reelne zadruge, te je treba ščititi, ker tu se gre za del narodnega, občega premoženja. Zakaj mi nismo zato tukaj, da bi delali politiko trenutnih uspehov, ampak da delamo za ves narod reelno in solidno politiko. (Živahni klici: Tako je!) Treba je zadružništvo v naši deželi centralizirati, odpraviti nezdravo konkurenco, ki zadružništvo le kvari in dela z dvojno režijo le nepotrebne stroške. (Klici: Res je!) Mi imamo dolžnost na to delati in danes predlagamo, da stopi centralizirano zadružništvo v okrilje dežele in Zadružno zvezo obvežemo, da to teženje deželnega zbora po centralizaciji tudi od svoje strani podpira. Zdaj je odvisno edino-le od volje tistih zadrug, ki k Zadružni zvezi ne spadajo, da izvajajo primerne konsekvence, ako hočejo postati deležne dobrot, ki jih jim naši predlogi nudijo. Če pa tega nočejo, potem tiste zadruge le pokažejo, da ne služijo svojim namenom (Živahni klici: Tako je!) in zato jih mi tudi ne moremo in ne smemo podpirati.

Na očitjanje, da se bo slovensko vseučilišče pokopalo, odgovorim, skušnja zadnjih let kaže, da tisti, ki so slovensko vseučiliško vprašanje neprestano kompromitirali, sedijo ravno v liberalnih vrstah. (Nepopisen vihar v zbornici in ogorčenje zoper liberalce.) Sicer pa ima „Zadr. Zveza“ za 700.000 K posojila zadosti jamstva, namreč čez 2 milijona. — Dr. Lampe zavrača dr. Trillerja rekoč: Kot pogrom bi se moglo deželno nadzorstvo smatrati le tedaj, ako je kaj zavodov, ki nimajo čiste vesti in čistih računov. Za take elemente bi bilo pa prav, da se iztrebijo iz javnega življenja... Radi vseučiliškega zaklada se bo vzburljalo par ponesrečenih oseb, ki prav po cigansko napadajo v svojem časniku naše zadružništvo z izmišljenimi številkami, katerih orožje je laž. — Deželni odbor je vse storil, da so se slovenske šolske knjige tiskale. Liberalci so vedno vpili, kako so potrebne, storili pa niso nič. Noben liberalni založnik ni sprejel rizika: tisti, ki je ta veliki riziko z velikimi žrtvami vzel nase, je bilo Katoliško tiskovno društvo! (Čujte! Čujte!) Profesorji pa se ne morejo pritoževati; deželni odbor jim je izplačeval obile honorarje, kakor bi jih nikjer drugod ne bili dobili in ni vprašal, katerega političnega mišljenja je ta ali oni profesor, in zato obžalujem, da je prišel od liberalne stranke na nas tanapad. (Dr. Šusteršič: Prihodnjič si bo treba te gospode natančneje ogledati!) Jaz pravim: Odslej ne bomo dali nobene nagrade več za nobeno knjigo, ako ne bo res potrebna; ne pa, da bi nekateri profesorji brez potrebe začeli pisati knjige, le zato, da bi honorar vlekli!

(Klici: Tako je: Klic: In dopust dobivali!) — Končno poudarja govornik, da je dr. Trillerjev predlog, naj se subvencija za nedolžne žrtve „Glavne“ od 50.000 poviša na 100.000, sama demagogija. Če bi bili mi rekli, da damo 100.000, bi on brezdvoma rekel: Dajmo 200.000. (Klic: Kar dá naj jih! Veselost.) Na eni strani vpijejo ti gospodje, da denar vun mečemo in se s skrbjo povprašujejo, kje bomo dobili pokritje, na drugi strani pa hočejo, da mesto 50.000 damo 100.000. — Dr. Krek omeni, da je naša stranka že naprej vedela, da se bo debata tako vršila. „Zadr. Zveza“ naj sprejme pogoje in se nasloni na deželno zaščito, s to podlago dobi nemoten razvoj za narodno gospodarstvo, a žal, da se žrtvuje ideja združenega jugoslovanskega zadružništva... Glede vseučil. zaklada izjavlja, da se je ta fond rodil v eni najkonfuzniših glav, in to konfuzijo smo odkrili. On sam je sprožil misel, da se ta zaklad obrne v podporo zadružništva, kajti vseuč. fond ni slovenske univerze spravil ni za ped naprej. Liberalnemu javkanju se bo slovensko ljudstvo smejalo. — Sklepčno poročevalec Jarc še zavrača opazke dr. Tavčarja in dr. Trillerja, zadnjemu svetuje, naj rajši opozori kar svojega prijatelja, da spiše učno knjigo fizike, za katero je dobil nagrado in dopust, mesto da na političnih shodih okoli agitira. (Pade klic: Reiser! Čuje se: 600 K je dobil predujema in še dopust! To se pravi krasti. Cigan...) Po silnem vrišču se glasuje, predlogi so sprejeti. S. L. S. ploska.

Gospodarstvo.

Topinambura za prasiče.

Med prav hvaležne rastline, ki se priporočajo za naše kraje, spada tudi topinambura ali laška repa. To vidimo posebno letos, ko smo pridelali tako malo krompirja in pese, da smo s prasičjo klajo močno pri kraju. Kako prav nam pride sedaj topinambura! Koliko več vspeha bi se dalo doseči, če bi imeli to hvaležno rastlino povsod po Dolenjskem razširjeno.

Na topinamburo smo sicer naše gospodarje že večkrat opozorili. Sem in tja se tudi vidi kak posamezen prostorček nasajen s to rastlino, ali v obče je ta rastlina našim gospodarjem premalo znana.

Topinambura je hvaležna posebno za taka gospodarstva, kjer redijo plemene prasiče in kjer je treba klaje za celo leto, za celo zimo noter do nove krme v spomladi. Važna je zaradi tega posebno za tiste dolenjske okraje, kjer se pečajo gospodarji z domačo prirejo.

Glavna prednost topinambure tiči v tem, da nam daje konec zime, ko druge krme zmanjka, prav tečno gomolje, ki je po svoji vrednosti podobno krompirju. To gomolje se koplje v prvi spomladi, kakor hitro skopni sneg. Velika prednost je pa tudi to, da nam trpi ta rastlina leta in leta brez vsakih posebnih stroškov. Treba jo je le spomladi izkopavati in vsake dve leti pognojiti.

Kdor ima kaj več prasičjereje, naj poskusi s to rastlino in kmalu se prepriča, kako važna in hvaležna je za naše kraje.

Ročni mlini.

Po mnogih naših krajih trpe gospodarji zaraditega, ker morajo žito daleč v mlin nositi. Po Suhi Krajini, po hribovitih legah itd. se ta muka najbolj občuti, posebno pa dandanes, ko je taka sila za delo.

Gospodarje po teh krajih hočemo danes opozoriti na to, da se dobe v novejšem času prav pripravi „ročni mlini“ ali „hišni mlini“ (stroji za mlenje), na katerih se da vsakovrstno žito mleti.

Med temi stroji se odlikuje po svoji enostavni sestavi in po svoji nizki ceni ročni mlin, ki ga je izumil Al. Schmid v Lipnicah na Štajerskem.

Ta ročni mlin je majhen in za naše male posestnike kaj pripraven. Mlin obstoji iz dveh mlinskih ploč, ki sta iz jekla in se dasti bolj ali manj skupaj stisniti. Na tem mlinu se lahko melje turšica, pšenica, rž, oves, ajda, proso. Mlin se vrti z roko in primeroma lahko, kar je tudi veliko vredno. S tem mlinom se da žito zdrobiti (na debelo mleti) ali pa v fino moko mleti. 1 liter fine moke se zmelje v 2 do 4 minutah, 1 liter šrota v 1 minuti. To je za ročno delo prav vspešna mletev! Cena ročnih mlinov je po 180 kron.

Nareča se lahko s popustom 20% potom kmetijske šole na Grmu.

—r—

Spomladna dela na deteljiščih in travnikih.

Deteljišča in travnike je treba tudi obdelovati in gnojiti. Sedaj na spomlad je treba, da jih krepko prevlečemo s travniško brano ali pa da jih dobro pograbimo z ostrimi železnimi grabljami. Vsaka detelja, posebno pa večletna nemška detelja bo za to delo hvaležna. Med deteljimi rastlinami naj se z vlako zemlja zdrobi in zrahlja, plevel pa izruje. Tako očiščeno in obdelano deteljišče bo dalo boljše košnje.

Ravno tako važna pa je vlaka na travnikih, posebno letos, ko je vse polno krtin in mahu. Mah se prikaže najraje po travnikih, ki se nič ne gnoje in nič ne obdelujejo. Letos ga je pa dosti tudi zaradi lanske moče. Da se ta mah iztrebi, je prav, če vzamemo potem, ko smo s travniško brano gotovi, še železne grablje v roke in pograbimo izruti mah na kupe.

Prav potrebno je pa tudi, da skrbimo za gnojenje deteljišč in travnikov. Gnojenje travnikov se priporoča posebno jeseni in sicer s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo. Kdor ni tega storil, naj gnoji sedaj spomladi in naj vzame namesto Tomasove žlindre rudninski superfosfat in namesto kajnita kalijevo sol. Za 1 oralo travnika se rabi 300 kg rudninskega superfosfata in 100 kg kalijeve soli. Na vsak način pa treba na travniku še amonijevega sulfata ali pa čilskega solitra, ki sta za travo neobhodno potrebna, če nimamo gnojnice. Enega ali drugega se vzame po 50 do 75 kg.

Posebno hvaležna za umetna gnojila so pa naša deteljišča, naj si bo domača detelja ali pa nemška detelja. Zlasti zadnja bi se morala pri nas pogosto gnojiti. V naših razmerah bi bilo najbolje, da bi se nemška detelja pognojila vsako leto in sicer že jeseni ali pa v zgodnji spomladi. Za gnojenje v zgodnji spomladi se priporočata rudninski superfosfat in kalijeva sol v ravno takih množinah kakor na travnikih.

Z vsakoletnim gnojenjem ne bomo pri nemški detelji dosegli le boljših košenj, ampak nemška detelja bo tudi dlje kakor dosedaj trpela.

—r—

Politični pregled.

Državni zbor sedaj deluje v raznih odsekih; vendar ni pravega zanimanja, ker si stranke ne zaupajo. Sam cesar se je proti baronu Bienenrhu izrazil, da se prepočasi dela, ker se v odsekih in v zbornici predolgo govori in sicer o eni in isti stvari. Proračunski odsek ta mesec še ne bo rešil proračuna, torej vladi ne preostaja drugzega, nego da se podaljša začasni proračun vsaj za 3 mesece, a pri tem zahteva vlada ob enem posojilo 75 milijonov za nove ladije itd. — Finančni minister predlaga nove davke: zvišanje osebne dohodnine in višje obdačenje žganja. Te davke poslanci najbrž dovolijo. — V zbornici so sprejeli nekaj prememb pri društvenem zakonu; razlika mej političnimi in nepolitičnimi društvi odpade, ženstvo bo smelo sodelovati pri vseh društvi. — Zadnje dni je v obravnavi rekrutna predloga. Imenom „Slovenskega kluba“ je govoril naš poslanec prof. Jarc, čegar prvi govor je v zbornici obudil veliko zanimanje. Izjavil je, da imajo njegovi slovenski tovariši navado presoati vojaška vprašanja s strogo stvarnega stališča. Avstrija mora biti močna, to zahteva njena lega in zgodovina. Njih glasovanje za predlogo pa jim obtežujejo nasprotniki in vlada, ki se za resnične in opravičene potrebe slovenskega naroda ne zmenijo ali jih pa zmiraj odpravljajo. — Slovenci so vselej žrtvovali za državo, kar je zahtevala njena korist. Naj jim tudi država da, kar jim gre.

Nemški svobodnjaki so na severnem Češkem pri nadomestnih volitvah v 2 okrajih zmagali le s pomočjo krščanskih socialcev proti socialnim demokratom. Prišlo je do spopadov.

Ogrski državni zbor je na predlog predsednikov čestital ob 50 letnici zedinjenja Italije laškemu parlamentu. — Ministerski predsednik Khuen je ukazal županu šatmarskemu, naj razdeli nabrane darove 150.000 za pogorele v Ököritu, a odbor je baje ta denar zapravil.

Za kranjski deželni zbor razpisuje vlada nadomestno volitev v Ljubljani dne 16. maja. — Dne 21. marca je bila volitev v okraju Trebnje-Litija itd. Zmagal je kandidat S. L. S. župan Ivan Vehovec. V okraju Žužemberk in Trebnje glavarstva novomeškega je dobil 1423 glasov, Josip Mandelj 161, razcepljenih 55 glasov. V drugih okrajih pa 3450 glasov, skupaj Vehovec 4873. Josip Mandelj je dobil 1136, socialdemokrat Etbin Kristan 140, razcepljenih je 264 glasov.

Hrvatski sabor je odgođen za nedoločen čas češ, da v sedanjosti sestavi nima predpogojev uspešnega delovanja, v resnici pa noče biti samo štafaža bana Tomašića oziroma ogrskega ministra Khuen. Najbrž bo sabor razpuščen. A tudi ban bo moral odstopiti. Imenujeta se že njegova naslednika grofa Erdödi ali Kulmer.

Bosanski sabor nadaljuje razpravo o proračunu. Mej srbskimi in hrvatskimi poslanci se večkrat kaže nasprotje v psovkah in celo z rokami.

Nemški cesar se je s svojo družino včeraj pripeljal na Dunaj, obiskal našega cesarja in se podal čez Benetke na otok Krk.

Bivši sultan Abdul Hamid se je hotel v Solunu usmrtili, pravijo da je zblaznel.

Italijansko ministerstvo Luzzati je odstopilo, ker je zoper njegovo volivno reformo glasovalo več poslancev, ki sicer podpirajo vlado. Kralj je poveril sestavo nove vlade Giolittiju.

V norveški parlament je dne 17. marca ustopila prva izvoljena poslanka gospodična Ana Røgsdal. Predsednik in ministri so jo tople pozdravljali.

Rumunski kralj je 20. marca otvoril parlament ter povdarjal, da so državne finance ugodne. Drugod se pač tako ne pohvalijo.

Španija in Vatikan sta si navskriž radi zakona o verskih družbah. Minister Canalejas ne posluša nasvetov Vatikana.

Mej Rusijo in Kitajsko vlada velika napetost, ker slednja noče priznati ruskih gospodarstvenih zahtev. Kitajci zahtevajo vojno, dasi niso pripravljeni. — Ruskega poslanca v Pekingu so baje umorili.

Ruski ministerski predsednik Stolipin je odstopil.

Na Portugalskem je prišlo do spopada mej štrajkarji in republikansko gardo.

Na Balkanu jako vre. Albanci se pripravljajo za novo ustajo. Manjši spopadi s Turki se že dogajajo. Macedonski odbori se tudi gibljejo — zoper Turke, kateri imajo itak že dokaj skrbj za upornimi Arabci.

Zedinjene države v Ameriki so poslale celo brigado na otok Hawai, ker ne zaupajo Japonski boječ se njenega napada. — Istotako pa zbirajo vojaške čete na Mehikanski meji, češ da se zavarujejo proti upadu mehikanskih ustašev. Zdi se, da ški-

lijo po Mehiki, ker so ukazali predsedniku, naj zaduši ustajo na severu svoje države, sicer bi morale one poseči vmes.

Dopisi.

Iz Novega mesta. Zopet je posegla neizprosna smrt v našo Marijansko kongregacijo ter iztrgala iz nje 23. t. m. tovarišico gđc. Ivanko Smolik, ki smo jo po pravici prištevali vzglednim udom naše dekliske družbe. — Nobena izmed nas, njenih tovarišic, ni mislila, da nas bo tako kmalu zapustila za vedno, saj človek navadno sodi po letih in po trdnosti. Toda ta, kakor prav mnogi drugi slučaji nam prav jasno spričujejo, da „smrt pobira, ne izbira.“ Pokojnica je bila celo življenje vsa vdana Mariji ter res posnemala njene čednosti in vrline, je priča, kako srečen je človek osobito na zadnjem uro, če umira kot zvest Marijin otrok. Ko je bila izgubila vse upanje, da bi še okrevala, je govorila: „Rada bi še nekoliko živela, a tudi umrjem rada, ker je tako Bogu všeč.“

Pogreb predrage tovarišice bode jutri, 25. t. m. ob 5. uri popoldne. Svetila ji večna luč! Ugledni družini pa naše odkritosrčno sočutje.

Novo mesto. — Mestna hranilnica. Iz poročila o računskem zaključku za leto 1910 posnamemo sledeče: Denarnega prometa je bilo v letu 1910 K 8,108.250.57. Koncem leta 1909 je bilo vlog K 3,646.122.51. Leta 1910 je bilo novih vlog K 1,258.995.32. Nedvignjenih obresti se je h kapitalu pripisalo K 139.965.08. Skupaj K 5,045.082.91. Dvigov je bilo K 5,045.082.91. Vseh vlog je bilo dne 31. dec. 1910 K 3,607.360.06. Hranilnikov je bilo v minolem letu 92 komadov s skupno vrednostjo K 7.580.34. — Posojila na zemljišča proti intabulaciji so znašala konec leta 1910 K 2,618.140.39. Hipotečna posojila dajo 71.81 % pokritja vseh vlog. Menic je bilo koncem leta 1910 K 662.665. Pri javnih denarnih zavodih na tekočem računu je bilo naloženega denarja koncem leta 1910 K 9.097.78. Izposojila na vrednostne listine leta 1910 K 6.877. Vrednostnih papirjev je imela hranilnica po kurzu 31. dec. 1910 pri upravi K 246.228.75. Čisti dobiček pri upravnem imetju znaša K 18.498.09. Saldo splošne rezerve znaša K 230.586.93 to je 6.392 % vseh vlog. Posebna rezerva za kurzne zgube znaša K 4.943.73.

Polovico čistega dobička iz leta 1909 je hranilnica v smislu § 7. svojih pravil z dovolitvijo visoke c. kr. deželne vlade razdelila tako-le: 1. Penzijski fond za uradnike K 4.000. 2. Mestni občini: (za kanalizacijo in asanacijo mesta K 6.000; kot prispevek k cesti za novo gimnazijo K 3.000; ubožni zaklad K 500; za učila ubogim deške in dekliske šole K 1.000; gasilnemu društvu za gasilni dom K 500.) 3. Obrtni nadaljevalni šoli za učila K 100. 4. Gimnazijskemu podpornemu društvu K 200. 5. Dijaški kuhinji K 500. 6. Društvu za varstvo otrok K 100. 7. Mestni godbi za godbeni pouk K 300. 8. Društvu za olepšavo mesta K 200. 9. Ženski bolnici K 400. 10. Vincencijevemu društvu K 100. 11. Ljudski knjižnici K 100.

• **Krško.** — Največje dobrotnice našega mesta torej ni več. Dne 16. marca je mirno v Gospodu zaspala širnoznana gospa Josipina Hotschevar. Dosegla je visoko starost nad 86 let. — Pokojna gospa je bila rojena v Radolici na Gorenjskem v ugledni rodbini Mulley-evi. V zakon je stopila z bivšim deželnim poslancom dolenskih mest Martinom Hotschevar, ki je bil sicer pristaš tedanje ustavoverne ali nemškutarske stranke, a vendar velik dobrotnik svojih kranjskih rojakov. Oba sta bila delavna, varčna in previdna v gospodarjenju, zato jima je premoženje silno rastlo. Ker njihov zakon ni imel potomcev, sta pa osrečevala druge sirote in potrebne — osobito po svoji domovini. — Po smrti svojega soproga je gospa Hotschevar nadaljevala človekoljubno delo v blagor kranjskih rojakov. Ta zakonska dvojica zasluži, da se podrobneje opiše svoj čas uprav mecenaško njeno delo v povzdigo Kranjske dežele. Le memogrede omenjamo nekatere zavode in naprave. V Ljubljani nosi ime pokojne gospe velik zavod „Josefinum“ na poljanski cesti, kjer se oskrbujejo proti razmeroma mali odškodnini ostarele služkinje ali penzionistkinje. Bogato je obdarovala razne cerkve in šole, osobito v krajih, kjer je imela posestva. Naše mesto bi se brez Hotschevarjev ne bilo povzpelo do tega napredka. Da imajo razni uradi primerne prostore in stanovanja, zahvaliti je pokojnima. Šolstvo je dobilo krasno poslopje. Meščanska šola sicer ni osnovana na zdravem pedagoškem temelju, vendar se ustanovniku ne more odrekati blagega namena za večjo izobrazbo dolenske moške mladeži, kar merodajni

činitelji tekom časa lahko primerno uredijo. Mesto je dobilo bolnico, ki je prava dobrota vsej okolici. Mestne cerkve so tako prenovljene, da bi bile krasne tudi večjim mestom. Župna cerkev je dobila dragocene paramente v toliki obilici, da se meri s kako stolnico. Podružnici sv. Rozalije in sv. Jožefa sta okusno prenovljeni. Na sedanjem pokopališču sta sezidala krasno kapelo križanega Odrašenika, blizu nje pa svojo rakev — slično mavzoleju. Pokojnica je oskrbela tudi novo pokopališče. Sploh pa so vsa mestna društva in naprave dobila podpore v tej ali oni obliki. — Leskovska dekanjska cerkev je prenovljena večinoma z njeno podporo. Z nasprotne štajerske strani prijazno pozdravlja krasna nova cerkev v Vidmu Hočevarjev dom, od koder je dobila največjo pomoč. Cerkve pri Sv. Duhu, v Mokronogu, Radolici . . . zabeležile so njeno ime v svojih kronikah. Da taka dobra dela niso mogla ostati skrita, je umljivo. Višja oblastva so odlikovala preblogo gospo z Elizabetinim redom in z zlatim križcem s krono. Njegova Svetost jej je poslala častno kolajno pro ecclesia et pontifice. — Razne občine kakor mesta Krško, Radolice, Kostanjevica . . . so jo imenovala častno občanko.

Da je bil pogreb veličasten tako po znanjem blišču kakor po mnogobrojni vdeležbi to- in onstran Save, si lahko mislite tembolj, ker je ta dan bil navadni Jožefov semenj. Aranžiral je spreved pogrebni zavod iz Gradca, kjer ima pokojnica svojo hišo. Krsto je vozilo 6 konj na okrašenem vozu. Nad 30 duhovnikov iz ljubljanske in lavantske škofije je spremljalo krsto. V župni cerkvi je opravil slovesno zadušnico župnik njenega rojstnega mesta kanonik-dekan Novak iz Radolice. Domač dekan leskovski Schweiger je govoril v slovo povdarjajoč v pretehtanih besedah dobra dela pokojne gospe, katere zadnje besede so bile: da odpusti vsem, ki so jo kedaj kaj žalili, kakor tudi ona prosi odpustitve vseh, ki bi se po njenem vedenju čutili kaj žaljene. — Novomeški g. prošt dr. Elbert je na čelu duhovščine opravil zadušne molitve ter blagoslovil telesne ostanke slednjič v mavzoleju. — Poleg sorodnikov so šli v sprevedu zastopniki deželne vlade: podpredsednik dvorni svetnik grof Chorinsky s predsedstvenim tajnikom baronom Lazzarini, in vladnim svetnikom Tekavčičem in novomeškim glavarjem baronom Rechbach. Kranjsko hranilnico so zastopali predsednik Bamberg, dr. vitez Schöpl in dr. Egger. Zastopani so bili vsi domači uradi, mestni zastop, meščanska garda, šole, deputacije županov itd.

Kakor se čuje, je blagopokojnica v oporoki zapustila rojstnemu mestu Radolice 200.000 K za dekliski zavod pod vodstvom kacega reda. Krškemu sodnemu okraju za zanemarjene otroke 15.000 K. Dobrodelni zavodi v deželi dobe podpore kakor bolnica v Kandiji, deško in deklisko sirotišče Marijanišče in Lichtenturn v Ljubljani in nekateri zavodi v Gradcu, kjer je bila gospa tudi posestnica. Obojni sorodniki z močveve kakor njene strani so že dobili ali še prejmo deleže. Lepa vsota je določena za dijaške ustanove. — Pokojna gospa je bila duhovita v občevarju. Lahko bi bila dosegla še višja odlikovanja, a ni hrepenela po njih; rajši je izvrševala plemenita dejanja v čast božjo in v lajšanje bede trpečega človeštva. Zato se nadejamo, da je bila sodba mila ter je prvi svoj god v onstranskem življenju — sv. Jožefa — obhajala že v srečni večnosti.

Trst. Zanimalo bo tudi dolenske rojake, ako jim nekoliko sporočim o našem novem presvetlem škofu, katerega nam je previdnost Božja po dolgem čakanju slednjič poslala iz drage Kranjske. Dne 13. marca je zapustil mnsgr. dr. Karlin svojo dosedanjo domovino. Pred odhodom se je poslovil pri Materi Božji na Brezjem. Naslednji dan se je pripeljal v spremstvu svojega brata župnika in družih gg. v Gorico, kjer se je poklonil svojemu metropolitu ekselenciji knezo-nadškofu. Tu so mnsgr. Karlina že pozdravili zastopniki tržaške duhovščine in se z njim dne 15. marca odpeljali v Trst. — Na drž. kolodvoru so novega nadpastirja pričakovali vsi načelniki mnogobrojnih uradov, na čelu jim ces. namestnik princ Hohenlohe, mestni župan dr. Valerio in kapitularni vikarij dr. Petronio. Po običajnih pozdravih se je novi škof v galavozu odpeljal v svojo rezidencijo, kjer se mu je poklonila tržaška svetna in redovna duhovščina. — Na praznik sv. Jožefa pa je bilo posvečenje ter ustoličenje novega nadpastirja v staroslavni baziliki sv. Justa, katera je bila sijajno razsvetljena in odičena kakor nevesta svojemu ženinu. Posvečeval je eksel. dr. Nagl, prejšnji tržaški škof, sedaj nadškof-koadjutor na Dunaju. Sposvečevalci so bili knezonadškof goriški eksel. dr. Sedej, knezoškof ljubljanski dr. Jeglič, škofa dr. Flapp iz Poreča in dr. Mahnič iz Krka. Zbrani so bili torej vsi škofje goriške metropolije. Navzoči so bili tudi zastopniki vseh uradov, na čelu jim cesarski namestnik in župan. Novemu nadpastirju se brez ozira na narod-

nosti in stranke skazujejo občne simpatije. Katoliški listi ga posebno toplo pozdravljajo. Bog blagoslovi njegovo vladikovanje.

Soteska. — Živinorejska zadruga na Gorenjem Polju pri Soteski je imela pretečeno nedeljo prvi občni zbor. Pristopilo je doslej 72 članov. V nadzorstvo so se ob tej priliki izvolili sledeči: za predsednika nadzorništva Jožef Zupanc, posestnik iz Toplic, nadalje Rudolf Faleskini iz Straže, Anton Kramaršič iz Jurkevsi. Janez Nose iz Rumanjevsi, Janez Pečaver iz Podhoste, Franc Jarc iz Vel. Lipovca, in Ignac Poglajen iz Vel. Riglja. — Podpisala se je pristopnica k Zadrugi Zvezi. — Pobiralo se je tudi za poginolega konja nekega posestnika iz Dol. Polja. Darovi se registrirajo, da se ve, kdo ob nesreči spolni zadrugo pomoč. Vsako nesrečo pri živini ima dotični takoj naznaniti načelniku in navesti okoliščine nesreče. Načelnik pri prvem zborovanju o tem poroča in po razmerah priporoči odškodnino. Kdo se bo odtegoval tej medsebojni pomoči ob nesrečah, se bo razvidelo iz zapisnika. Deleži se začasno nalože pri vavtovaški hranilnici. — Veliko živinorejcev je popraševalo, bili mogli dobiti plemenske živine potom dež. odbora, oziroma kmetijske družbe. Ker vlada sedaj kužna goveja bolezen, se počaka, da bolezen preneha in dež. odbor reši že vloženo prošnjo za plemeno živino. Zbor je bil dobro obiskan. — Člani so se priglasili za skupno naročilo semen.

Iz Adlešič, 15. marca. Po novem letu umrla sta v naši župnji že 2 moža nagle in neprevidene smrti, in sicer na potu iz Vinice proti domu. 30. jan. po noči okoli 10. ure je ponesrečil poleg Kala prav blizu Tribuč Jure Cvitkovič iz Tribuč h. št. 64., star 58 let, p. d. Vajvoda, kočar in nekdanji večletni cerkovnik. Šel je iz Vinice iz semnja, kjer je, kakor se pripoveduje, preveč pil vino in žganje. Na potu blizu doma pa je opešal vsled hude zime, najbrž na ledu padel in obležal in drugi dan so ga našli zmznjenega. — 13. t. m. pa so našli mrtvega tudi na potu iz Vinice proti domu in sicer v globoki dragi Matijo Vardijana iz Dolenjec h. št. 2., samca in bivšega krošnjarja st. 82 let. Šel je v četrtek 3. t. m. na Vinico kupiti si obleko. Tu je najbrž tudi malo preveč pil in na daljnji poti čez hosto in košenice, kjer 2 uri hoda ni nobene hiše, obnemogel, posebno tudi še, ker je težko hodil, se ulegel in zaspal za vselej. Našli so ga šele v ponedeljek 13. t. m. Poleg sebe je imel kupljene hlače in suknjo. V žepu pa uro in 6 K denarja. — Za semenski krompir je tudi letos v Beli Krajini trda, ker tudi lani pridelani prav slabo odganja ali pa tudi nič, in to celo še tisti, katerega seme smo dobili lani od drugod in še po 1- do 2krat škropili z galico. Ljudje se bojijo, da se bo zatrl. — Letošnjo zimsko sušo ljudje precej občutijo, ker je mnogim gospodarjem zmanjkalo vode po vodnjakih, katerih imamo pri nas že precej veliko. Tudi kali so že skoraj vsi suhi. Tudi za trave in strni kaže slabo. Vse kaže, da bomo imeli letos sušno leto.

Št. Janž na Dolenjskem. Kakor znano imajo pustne dneve v Št. Rupertu 40urno pobožnost. Letos je bil za torek sklican tudi shod dekanjskega odbora izobraževalnih društev. Tudi od nas smo se ga vdeležili. Predsednik dekanjskega odbora g. kaplan Strajhar je nam poročal o delovanju in pomenu teh društev. Mladenič Kobal od sv. Trojice je navdušeno govoril za društveno gibanje in o krščanski organizaciji. Društvena dvorana je bila napolnjena. Bili so navzoči tudi prevzvišeni knezoškof ter blagoslovili kip Srca Jezusovega in govorili prekrasne besede o kršč. izobrazbi. — Za praznik Oznanjenja Marijinega pa je določen velik shod mladeničev trebanjske dekanije pri Sv. Trojici v Tržišču ob eni popoldne. Na vspeh so za fante prav primerne tvarine: Mladeniči in naše organizacije, mladeniški vzorci, značaj in nasprotniki, domača gruda in tujina, mladeniči in treznost. Pričakuje se obilna vdeležba. Fantje, dne 25. marca v Tržišče!

Dunaj. — Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je razdelilo letos že vsa do sedaj došla darila svojih dobrotnikov, tako, da je bilo primorano v tekočem mesecu vsem prosilcem podpore znižati, mnogim pa celo odbiti. Prihodnji mesec pa društvo sploh ne bo moglo deliti nobenih podpor, ako društvu ne ostanejo zvesti stari dobrotniki in ne pridejo tudi novi darovalci na pomoč. Uspešno delovanje društva se razvidi iz tega, da je v zadnjih petih mesecih razdelilo med zares potrebne in pridne dijake nad 5000 kron; sedaj pa žalibog ne more svoje naloge dalje vršiti brez pomoči slovenskega občinstva. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p. Dunaj III. Reissnerstrasse 27.

Gradec. Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ si je izvolilo za letni tečaj 1911 sledeči odbor: iur. Anton Ogrizek, predsednik; iur. Anton Kodre, podpredsednik; iur. Joško Šenk, tajnik; phil.

Josip Gombotz, knjižničar; iur. Jakob Hodžar, blagajnik; iur. Ve-koslav Remec, gospodar; iur. Pavel Rupnik, odborniški namestnik.

Domače in ptuje novice.

Volitev tukajšnjega župana. Dne 10. marca je bila volitev župana. Izvoljen je g. odvetnik in posestnik dr. Jakob Schegula, namestnik pa g. J. Krajec, ravnatelj mestne hranilnice in posestnik. Drugi občinski svetnik je g. Makso Bruner, tretji pa g. Vinko Umek.

Osebnosti. Trebanjski zdravnik g. dr. Maks Dereani je imenovan za okrožnega zdravnika v Št. Vidu nad Ljubljano. — V Šmihel pri Novem mestu je prišel za kaplana č. g. Ant. Kastelec. — Č. g. Frölich je odšel za kaplana na Črni Vrh pri Idriji. — Č. g. Ivan Lovšin, kaplan v Šempetru pri Nov. mestu je predstavljen v Rače pri Zidanem mostu.

Iz Kandije se nam poroča: Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico sklicuje na dan 10. aprila 1911 svoj trinajsti redni občni zbor. Posojilnica imela je z 31. decembrom 1910 2283 članov zadrugnikov, je tedaj ena največjih na Dolenjskem. Kakor se iz naslednjih števil razvidi, je kljub slabi vinski in poljskiletni in kljub neugodnemu denarnemu trgu jako povojno napredovala. Prometa je imela v letu 1910 K 2.588.271'92; hranilnih vlog se je vložilo 1925krat v znesku K 617.508'99, dvignilo pa 2219krat K 651.912'02; z zadnjim decembrom se je K 58.429'27 obresti pripisalo glavnici tako, da znašajo hranilne vloge K 1.430.484'27; Hranilne vloge so se v letu 1910 zvišale za K 24.026'21. Obrestna mera hranilnim vlogam je bila do 1. septembra po 4 1/2 % a od 1. septembra dalje 4 3/4 %. Posojil je bilo v preteklem letu izplačanih za K 490.401'74, a vrnjenih je bilo za K 438.376'23; stanje posojil koncem leta K 1.615.779'74. Čisti dobiček za leto 1910 znaša K 13.321'74.

Katol. društvo rokod. pomočnikov je imelo na praznik sv. Jožefa skupno sv. mašo, ki se je je udeležilo mnogo prijateljev društva. Pel je društveni zbor pod vodstvom g. Hladnika in sicer nepričakovano dobro. Zvečer je bila v društveni dvorani zabava; pohvaliti moramo zlasti g. Čiglerja radi neizčrpne neumornosti v delovanju za društvo. Društvo bo v kratkem obhajalo petindvajsetletnico obstanka.

Kanonična vizitacija in birmovanje na Dolenjskem leta 1911. V dekaniji Litija: Dole v nedeljo, 11. junija. Sava v ponedeljek, 12. junija. Hotič v sredo, 14. junija. Zagorje v nedeljo, 18. junija. Dobovec v ponedeljek, 19. junija. Konjšica v torek, 20. junija. Polšnik v sredo, 21. junija. Št. Jurij v petek, 23. jun. Svibno v nedeljo, 25. junija. — V dekaniji Semič: Suhor v četrtek, 24. avgusta. Radovica v soboto, 26. avgusta, Metlika v nedeljo, 27. avgusta. Stockendorf (Planina) v torek, 29. avgusta. Semič v sredo, 30. avgusta. Podzemelj v četrtek, 31. avgusta. Preloka v petek, 1. septembra. Adlešiči v soboto, 2. septembra. Črnomelj v nedeljo, 3. septembra. Dragatuš v ponedeljek, 4. septembra. Vinica v torek, 5. septembra. Vrh v sredo, 6. septembra. Stari trg v petek, 8. septembra. — V dekaniji Kočevje: Altag (Stari log) v nedeljo, 30. julija. Mitterdorf (Stara cerkev) v torek, 1. avgusta. Müssel v soboto, 9. septembra. Gottschee (Kočevje) v nedeljo, 10. septembra. Rieg (K. Reka) v torek, 12. septembra. Göttenitz (Gotenica) v sredo, 13. septembra. Morobitz (Borovec) v četrtek, 14. septembra. Oberskrill (Zdi-hovo) v petek, 15. septembra. Banjaloka v soboto, 16. septembra. Fara v nedeljo, 17. septembra. Osilnica v torek, 19. septembra. — V dekaniji Šmarje: Šmarje v nedeljo, 13. avgusta. Šent Vid v torek, 15. avgusta. Veliki Gaber v sredo, 16. avgusta. Višnja gora v nedeljo, 8. oktobra. Polica v ponedeljek, 9. oktobra. Javor v torek, 10. oktobra. Lipoglav v sredo, 11. oktobra. Št. Jurij v četrtek, 12. oktobra. Kopanj v petek, 13. oktobra. Žalina v soboto, 14. oktobra. Zatičina v nedeljo, 15. oktobra. Šmartno pri Litiji v nedeljo, 22. oktobra. Št. Lambert v torek, 24. oktobra.

Izkopine. V Št. Juriju pod Kumom so že lani našli grobišče sežganih mrličev, sedaj pa so pri urejanju žolskega vrta izkopali nekaj novcev iz 2. in 3. stoletja po Kr.

Miljonarji. Na Pruskem so našli 8300 milijonarjev.

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani toži list „Jutro“ za 23.000 K. Kaže se, da se bo ta revolverski list težko izmotal iz dolgov.

Volilni imenik v Ljubljani šteje po dovršenih reklamacijah 13.828 upravičencev, mej njimi je 2884 žensk.

Umrl je v Radolici g. Janez Vurnik, kamnosek in kipar. Bil je eden najbolj izobraženih podobarjev na Kranjskem. Nje-

gova dela so bila okusna, solidna. Na Brezjah je kamniti tabernakelj njegovo delo — res umetno.

Mestna hranilnica. V upravni svet mesto odstoplega g. Ogorevca je izvoljen g. nadsvetnik Smola.

Brzjav dobi poštni urad Kočevska Reka dne 25. marca.

Umrila je 17. marca po daljšem bolehanju gospa Marija Košak soproga posestnika in gostilničarja na Ločenski cesti g. Ivana Košak, zapustivši žalostnemu soprogu šest nedoletnih otrok. Kako priljubljena je bila ranjka, je pokazal spreved, ki je bil v nedeljo ob obilni vdeležbi pogrebcev iz mesta in okolice. Ranjki večni mir, rodbini sožalje!

Železnične nesreče. Blizu postaje Bohinjska Bela se je 15. marca iz neznanega vzroka razdelil vlak v dva oddelka. Zadnji je zavozil v prvega s tako silo, da so nekateri vozovi zdrobljeni, drugi poškodovani. Škode je nad 100.000 K. Potniki osebnih vlakov so morali peš prestopati v vlake idoča ali proti Gorici ali proti Jesenicam. — Na dolenskem kolodvoru v Ljubljani je 15. marca iz neznanega vzroka prišel vdovec Marko Vider pod tovorni vlak, kateri mu je odtrgal pri stegnu levo nogo in ga tudi sicer poškodoval, da je starček vsled tega umrl.

Gospodarske drobtine.

— **Kmetijski tečaj v Ambrusu**, ki ga priredi deželni odbor 25. in 26. marca t. l., ima sledeči spored: V soboto 25. marca dopoldne po 9. sv. maši: Gozdarstvo in pašništvo (c. kr. gozdni komisar Urbas), popoldne ob polu 3.: Umetna gnojila. Prasičjareja (ravnatelj Rohrman). V nedeljo 26. marca dopoldne po 9. sv. maši: Gospodarske zadruge (zadružni komisar dr. L. Pogačnik), popoldne ob polu 3.: Živinoreja in mlekarstvo (živinorejski nadzornik Legvart).

— **Sklep zimskega tečaja** na kmetijski šoli na Grmu bo 31. marca t. l. Zimski učenci I. leta odidejo domu in se povrnejo zopet na jesen, da vstopijo v II. učno leto, zimski učenci II. leta pa dovrše svoj pouk. Na šoli ostanejo letni učenci, pri katerih traja pouk v poletnem tečaju od aprila do konca oktobra z enomesečnimi počitnicami mesca julija.

— **Oddaja sadnega drevja** pri kmetijski podružnici v Novem mestu. Vse p. n. člane kmetijske podružnice novomeške nujno prosimo, da pridejo po sadno drevje v ponedeljek dne 27. marca. Oddajalo se bo ob 2. popoldne. Kdor bi sadnega drevja pravočasno ne vzel, bo sam kriv, ako se bo drugim strankam prodalo.

— **Ameriške trte** se bodo delile v državnih trtnicah na Dolenskem tekom tega meseca: (Op.: V Kostanjevici so se delile 23. marca); v Bršlinu pri Rudolfovem v ponedeljek, dne 27. t. m. od 8. ure jutraj naprej in v Črnomlju v četrtek, dne 30. t. m. od 10. ure dalje. Ker letos trte preostajajo, dobijo jih lahko tudi še oni vinogradniki, ki jih dosedaj še niso naročili, po znižani ceni 1 K 80 h za 100 sajenk. Zglasiti se je čim prej pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem ali pa najpozneje na dan oddaje trt na kraju oddaje.

— **Vinogradniki**, ki želijo dobiti škropilnice (sestave: Avstrija, Hidrolina, Avtomata itd.), oziroma žveplalnice (Vindobona itd.), tvrdke F. Nechvile na Dunaju po najmanj 20% nižji ceni, zglasijo naj se čim preje potom županstva ali pa naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem.

— **Ročni mlini za moko** se lahko naročujejo potom kmetijske šole na Grmu s popustom 20% na ceni. Opozarjamo na članek spredaj, posebno take gospodarje, ki so daleč proč od mlinov. Vsaka vas, ki trpi sedaj zaradi mletja žita, bi morala imeti kak hišni mlin, ki bi se lahko izposojal od hiše do hiše.

— **Po cepljenkah in bilfah** letos skoro nihče ne vpraša v novomeškem okraju. To je dokaz, da so naši vinogradniki letos malo rigolali in prav malo sveta pripravili za nove nasade.

— **Oddaja cepljenk po znižani ceni.** Razglasili smo, da naj se oni vinogradniki, ki želijo cepljenke po znižani ceni, nemudoma oglasijo pri kmetijski podružnici v Novem mestu. Na tozadevni razglas se ni nihče oglasil za kako podporo, kar dajemo s tem na znanje.

— **Krompir za seme.** Letos je veliko pomanjkanje krompirja. Razen tega je krompir tam, kjer ga je bolezen močno napadla slabih oči, tako da se je bati, da ne bo tako kaljiv kakor v navadnih letih. Kmetijska družba je naročila več vagonov semenskega krompirja in ga oddaja po 9 do 10 K 100 kg. Kdor ga želi za seme kupiti, ga lahko naroči v okolišu podružnice potom kmetijske podružnice novomeške, ki sprejema naročila na cele vreče po 50 kg in proti primerni ari.

— **Perutninarska postaja na Grmu.** Na kmetijski šoli na Grmu se je ustanovila postaja za rejo perutnine in sicer za rejo laških in štajerskih kokoši. Laške kokoši so znane kot najboljše jajčarice, štajerske kokoši pa niso nič drugega kakor skrbno izbrane domače kokoši, ki so dobre za meso in za jajca. Kdor želi jajc laških jerebičark ali štajerskih kokoši, naj se obrne na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu. —

Darovi za novo župno cerkev v Prečni v kronah:

Za opeko Kovačič Janez 50, Kladnik Ana 1-10, Lavrič Ant. 1, Mišic Janez 6, Erbežnik Jozefa 1, Zrimšek Fr. 2, Neim. 1, Kapš Jan. 4, Medved Jož. 2, Gričar Mar. 1, Darovic Mar. 2, Rifelj Fr. 1-20, Berus Fr. 1, Bregar Janez 1, Rogelj Leop. 2, Murgelj Jozefa 20, Zdr. M. 10, volilo Drenik Jakob 200, Doberdrug Mar. 40, Sevnici Ivana 1, Sevnici Mar. 1, Sevnici Johana 1, Lenassi Mar. 1, g. naduč. Saje Janez 10, Zupančič Mart. 5, Dobrotnica iz S. 5, Kukman Mar. 2, Matevžič Janez 1-20, Koncilijski Al. 1-40, Neža Kos 10, Iv. Anton 1, Oton Smitka 3, Golob Fr. 2, potovalc Ju. 1, g. Urban Horvat 2, g. žup. K. Lampert 5, Krese Ana 1-80, Putrle Mar. 2, T. 1, Erbežnik Jožef 1, Bojanc Jožef 1, Može Jožef Hudo 100, Tomič Rez. 1, Pleskovic Reza 1, Murgelj Jožef 1, Kic Mar. 1, Botri in oče Ban 3-20, Jerman Mar. 3, N. O. 44, Saje M. 10, Somrak Jožef 10, Omahen Janez 4, Kastelic Fr. 1, Kastelic Ana 2, Mesojedec Fr. 1-75, č. g. svet. Ig. Šalehar 50, zbirka Alois Diensteder-a v Gradcu 50, Anton in Ana F. 2, M. Marija 2, Markovič Polona 2, Prodajalec 1, Može Janez 1, Neimenov. gosp. 10, Jerman Fr. 10, R. in sestra 2-20, Pajk 1, gosp. Ivana Jeglič Ljub. 100, Neimenov. gosp. kap. 50, Aysenik Matija 10, Šetina Jožef, brati 100, preč. g. župn. Jožef Vintar 100, preč. g. Marinko Jos. prof. 20, p. gv. Met. Mišic 10, preč. g. kurat Jos. Mensinger 200, pr. g. mons. A. Peterlin 20, 3-28, g. dr. Leop. Picigas, žup. Ringelsdorf 100, Turk Ant. 1, Berus Mar. in Zlogar M. 6-60, g. žup. Fertin Ign. 20, g. d. Nagode Jan. 5, Dobrot. iz A. 1, g. Dular Ana 200, Murgelj Jožef 1, Neimen. 50, Neim. 50 + 200, Blatnik Ana 40, Čop Fr. gor. 5, Čop M. 2, Žlajpah Pavla 2, Šercelj Ana 1, (žužemberčani), Rebeschini Al. 2, bl. g. dr. K. Slanc 20, Kos Fel. 1, preč. g. župnika Porenta Jak. 10, Česen Andr. 1. (Drugi darovi prihodnjic.)

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Č. g. M. Poljak, župnik v Ajdovcu 6 K, Ant. Sajz, c. kr. mar. nad. delov. v Poli 5 K; Novo mesto in Kandija: P. T. gg. gospa pl. Fichtenau 8 + 1 K, Gerdešič dv. svet. 4 K, Krajec nasl., Pauser pos., Pöll v. Föhrenau, Povše kan., dr. Vavpotič, dr. Žitek po 2 K; Agnitsch klep., dr. Ahazhizh, Aumann d. upr., dr. Globevnik, dr. Hrašovec, Hrška geom., E. Kastelic trg., I. Kastelic pek, Klementič pečar, Košak gost, Mikolič kroj., Perko ofic., dr. Poznik, Rohrman vodja, Seidel trg., Šproc taj., Splichal kav., Zure žup., dr. Lininger po 1 K; gospa Durini, Reitz urar po 60 vin., Pristau d. sl. 50 v. — Vsem podpornikom najsrčneješa zahvala! Kakor sem še v zadnjih „Novicah“ omenil, gredo živila h koncu. Prosim zlasti č. gg. župnike po deželi, naj bi nekoliko potrkali pri faranih za krompir, fižol itd. Pred nami so še skoro trije meseci in pol! Kupovati teh stvari pri taki draginji ni mogoče, ker ni s čem!

Novo mesto, 23. marca 1911.

Dr. Ciril Ažman, vodja.

Loterijske številke.

TRST,	11. marca	18	84	33	8	47
GRADEC,	18. marca	55	6	31	54	22

Zahvala.

75

Za premnoge dokaze sočutja povodom smrti moje nepozabne soproge, oziroma nenadomestne matere

Marije Košak roj. Šiška

izrekam v svojem in imenu nedoraslih otrok vsem najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujem se preč. duhovščini kapiteljski, č. oo. frančiškonom, č. sestram usmiljenkam, slavni meščanski godbi in slavnemu občinstvu iz mesta in okolice za obilni pogrebni spreved.

Bog vsem obilno poplačaj!

V Novem mestu, 19. marca 1911.

Janez Košak, gostilničar in posestnik.

Vino
domačega pridelka

je na prodaj

65-3-1

v grajščini Bajnof (Weinhof) pri Rudolfovem.

Dražbeni oklic.

E 1001/10	E 979/10	E 956/10	E 4/11	E 958/10
8	12	10	10	10

Pri podpisnem sodišču v sobi št. 8 bodo sledeče dražbe zemljišč in sicer:

1.) Dne 29. marca 1911 ob 10. uri dopoldne vl. št. 72, 611 in 677 kat. obč. Kandija, od katerih sestoji prvo iz hiše št. 1 v Žabjivasi z dvoriščem in vrtom ter male hišice, iz njive parc. št. 78/8, 321/2; obe njivi ste primerni za stavbišča.

2.) Istega dne ob 11. uri vl. št. 386 k. o. Novomesto (hiša na Bregu v Novem mestu št. 273 z vrtom);

3.) Dne 4. aprila 1911 ob 10. uri dopoldne vl. št. 230, 231 in 570 kat. obč. Čreščenca, obstoječih iz hiše št. 27 v Novigori (Sr. Gerčevje) z gospodarskimi poslopji in zidanco, 3 vinogradov, 5 njiv, 2 pašnikov s pritliklino vred, ki sestoji iz 2 kadi, 1 brente, 1 stiskalnice in 1 mlina za grozdje.

4.) Istega dne ob 11. uri vl. št. 648 kat. obč. Kandija, ki sestoji iz hiše št. 88 v Kandiji z vrtom.

5.) Dne 11. aprila 1911 ob 10. uri dopoldne: a) vl. št. 289, 423 in 803 k. o. Jurkavas, obstoječih iz hiše št. 10 v Derganjihselih, kozoleca, svinjaka, 1 novo zasajene in 1 opuščene vinogradne parcele ter 2 travnikov, s pritliklino, ki sestoji iz 2 kadi, 2 vil in 1 grabelj; b) vl. št. 880 k. o. Jurkavas, obstoječe 2 njivi, 1 košenice in 2 gozdnih parcel.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, so določene vrednosti: ad 1) a) za vl. št. 72 12.139 K; b) za vl. št. 611 8189 K; c) za vl. št. 677 pa 366 K; ad 2) 10.551 K; ad 3.) 4137 K 15 h, pritlikline pa 35 K 40 h; ad 4.) 8211 K; ad 5.) ad a) 1476 K 60 h, ad b) 1125 K, pritlikline pa 12 K 40 h.

Najmanjši ponudek znaša: ad 1) a) 6069 K 50 h; b) 5459 K 34 h in c) 244 K; ad 2) 5275 K 50 h; ad 3) 2782 K; ad 4) 4105 K 50 h; ad 5) a) 993 K, b) 750 K; pod temi zneski se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravnimi urami.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 7. marca 1911.

69

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Opr. št. P24/7
134

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Trebnjem je po prošnji lastnikov pl. Otmarja ter nedl. Matilde, Arturja in Ivana Weselko na prodaj po javni dražbi zemljišče vlož. št. 361 d. o. Trebnje, sestojee iz hiše št. 33 z 8 sobami, 2 kuhinjama, verando, obokano kletjo ter iz vrta v obsegu 19 ar 16 m², za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 16.200 K.

Dražba se bo vršila dne 22. aprila 1911 ob 10. uri dopoldne pri podpisnem sodišču soba št. 2.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati s 6% obrestmi do 1. julija 1911.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču soba št. 2 v uradnih urah.

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem odd. I.,

dne 16. marca 1911.

73

Vabilo na V. občni zbor

Kmetske posojilnice in hranilnice v Mirni peči

reg. zad. z neom. zav.

ki bode 2. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Odobritev letnega računa za leto 1910.
- 4.) Čitanje revizijskega poročila.
- 5.) Prememba pravil.
- 6.) Nadomestna volitev v načelstvo.
- 7.) Slučajnosti.

72

: : : Posestvo : : : 63-2-1

obstoječe s hiše, hleva, svinjaka, pōda, kozoleca, sadnega vrta, vinograda, hoste, njiv za 30 mernikov posetje, in travnikov, da se lahko redi 6 glav živine, se iz proste roke takoj prodaja. Cena in pogoji se izvedo pri posestniku samemu Jože Zagorc na Brezovici dol. 10, p. Št. Jernej.

Na prodaj je

več sto hktl. dolenjskega vina

domačega pridelka. — Več se izve pri oskrbništvu Nemška vas-Krško. Aleks. Wutscher.

62-2

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico

(reg. zadruga z neomejeno zavezo v Kandiji),

kateri se vrši dne 10. aprila 1911 ob 1. uri popoldne v pisarni posojilnice z sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva in odobrenje letnih računov.
- 3.) Razdelitev čistega dobička.
- 4.) Nadomestna volitev funkcionarjev.
- 5.) Slučajnosti.

NB.: Ako bi ta zbor ob 1. uri ne bil sklepčen, skliče se ob 2. uri drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

71

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor Posojilnice v Črnomlju

reg. zad. z neom. zavezo

ki se vrši v lastnem domu dne 2. aprila 1911 ob

3. uri popoldne.

Dnevni red:

68

1. Poročilo o reviziji „Zveze slov. zadrug“.
2. Poročilo načelstva o delovanju posojilnice v letu 1910.
3. Predlaganje računa za 1910 in razdelitev čistega dobička.
4. Dopolnilna volitev za ravnatelja oziroma enega člana v načelstvo za poslovno leto 1911.
5. Nasveti.

Ako ne bi bil občni zbor ob 3. uri sklepčen, vrši se občni zbor isti dan na istem kraju in z istim dnevnim redom ob 3¹/₂ uri popoldne brez ozira na število navzočih zadrugnikov.

K obilni vdeležbi vljudno vabi

Načelstvo.

Razglas.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne za politični okraj Rudolfovo se bode vršil v nedeljo, dne 2. aprila 1911 ob 10. uri dopoldan v blagajniških prostorih v Rudolfovem.

K temu shodu so vabljeni in imajo pravico samo 30. marca 1910 izvoljeni delegati, kateri se imajo na zboru z izkaznicami legitimirati.

DNEVNI RED:

1. Poročilo g. načelnika o blagajniškem delovanju v pretekli upravni dobi.
2. Poročilo blagajnika o računskem zaključku.
3. Poročilo zastopnikov nadzorovalnega odseka in razzodišča.
4. Dopolnilna volitev v načelnstvo.
5. Volitev nadzorovalnega odseka.
6. Volitev razzodišča.
7. Razni predlogi.

Ako bi občni zbor po pravilih ne bil ob 10. uri sklepčen, vrši se eno uro pozneje pri vsakem številu delegatov.

Okrajna bolniška blagajna v Rudolfovem,

dne 18. marca 1911.

66

Makso Petrič, načelnik.

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogi

2-0-5

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbništvu graščine Zalog (Breitenau) pri Rudolfovem.

Laških jerebičaric jajca za valjenje

na perutninarski razstavi v Kandiji pri Novem mestu odlikovanih,
ima g. Jakob Čadež, organist v Št. Jerneju na prodaj, po
12 vin. Zelo rade nesó. Gospodinje poskusite! 54-2-2

Razglas!

Veliki semenj bode zanaprej na
Vinici pri Kolpi
vsako leto v pondeljek po tihi nedelji,
namesto v pondeljek po sv. Frančišku
Seraf.; **letos bode 3. aprila 1911.**

Županstvo na Vinici, 2. marca 1911.

53-2-2

France Mihelič, župan.

Kupite

Kašalj

če imate:

hripavost, katar in
zasliženje, oslovski

in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“.

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih
oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se v lekarnah: **Bergmann Josip**, Novo mesto; **Andrijanič**
Novo mesto. 1-18-6

20 do 50 kron na dan

lahko vsakdo zasluži z razpečavanjem novega predmeta, ki se
rabi v vsaki hiši. — Pošljite v pismu za pojasnila znamko za
30 vin. in svoj naslov. **Josip Batič**, Idrija, Kranjsko. 67-0-1

Prostovoljna dražba zemljišč.

Dne 29. marca t. l. ob 9. uri do-
poldne se bode vršila prostovoljna dražba
zemljišč (stavbenih parcel, njiv, enega trav-
nika in gojzdov) gospe pl. Fichtenau iz
Rudolfovega. Zemljišča v skupnem obsegu
kakih 10 oralov, so zelo ugodno ležeča
blizu Kandije pri Rudolfovem (Žabja vas)
ter v taki zvezi med seboj, da lahko kupi
vse skupaj tudi samo eden gospodar, ki
se namerava tam naseliti. Stavbene parcele
ležijo tik državne ceste Kandija-Metlika,
tam kjer se ona odcepi od državne ceste
proti Zagrebu.

Dražba se bode začela kakor rečeno
dne 29. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na
državni cesti pri gospodu Kastelcu, kovaču
v Žabji vasi.

Dražbeni pogoji ležijo pri g. dr. Albin
Pozniku, c. kr. notarju v Rudolfovem,
na vpogled. 59-2-2

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svo-
jih nedosežnih
vrlin vsak dan na
milijone ljudem.
**Edina prava dru-
žinska kava! Po
ceni in zdrava.**

Lokal (prodajalna) (50-3-2)

v Rudolfovem na Glavnem trgu s zraven spadajočim stano-
vanjem, obstoječim iz sobe, kuhinje in velike kleti, se da s 1. majem
v najem. Več se izve pri gospej A. pl. Fichtenau v Rudolfovem.

Stanovanje

v vili Bevc,
obstoječe iz 2 sob, ku-
hinje, kleti in delom
vrta, odda z začetkom
meseca maja mestna občina Novo mesto. 74-3-1

Posestvo z mlinom na prodaj.

V Gotni vasi pri Rudolfovem se da posestvo,
obstoječe z mlina, vsega gospodarskega poslopja,
vrta, njiv in gojzdov, prostovoljno na prodaj.

Več pove upravništvo Dol. Novic. 70-3-1

Hiša

64-3-1

št. 20 z vrtom v Kandiji

- - z enim nadstropjem in prodajalno - -

je takoj prostovoljno na prodaj.

Dogovor pri C. Germ v Rudolfovem.

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$ 26-0-4

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

.. Kovačnica ..

 z velikimi delavnicami

na najlepšem prostoru, na križpotu dveh glavnih cest, ob zgradbi nove železnice in nove gimnazije, se odda s stanovanjem vred takoj v najem

v Rudolfovem, Stara cesta št. 243,

kjer se tudi vse natančneje poišče. — Ravno tam se tudi prostovoljno proda lep stavbeni prostor. 52-3-2

Lepo posestvo

obstoječe s zidane hiše in vsega gospodarskega poslopja, v dobrem stanu in s 30 johi njiv za 45 mernikov posetve, lepega sadnega vrta, novega vinograda in lepega gozda (5 delov), se da takoj iz proste volje na prodaj. Več pove Janez Drenik, Vrhpeč št. 5 pri Mirni peči. 55-3-2

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem
se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. 15-23-5

Pozor Živinorejci!

Naznanjam tem potom, da imam že več let v zalogi Barthel-novo klajno apno garantirano 40—42%, katerega prodajam

à 1 kg	0.36 v
5 " naenkrat à 1 kg	0.32 "
25 " " " 1 "	0.28 "
50 " " " 1 "	0.25 "

tako da se dobi primerno ceneje kakor naravnost iz Dunaja, ker pri malih naročilih blaga vozna preveč zdraži. — Ravno tako imam tudi vedno v zalogi „Mastin“ kot priznано najboljši za prasičjorejo. — 1 zavoje 50 v, 5 zavojev naenkrat 2 kroni. — Poštna naročila se točno izvršijo.

J. Picek,

9-10-6

poprej A. Pauser, Novomesto — velika zaloga železnine in špecerije.

Ivan Adam, čevljar v Novem Mestu

se preseli s 1. marcem 1911 iz Dolge ulice na Glavni trg v hišo g. Paučiča in Kopača, ter se prav toplo priporoča slavnemu občinstvu v cenjena naročila. 36-3-3

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega žganja in likerjev
2 krat žgana domača slivovka itd.

 Vsaki petek sveže MORSKE RIBE.

49-3-3

::: Za mnogobrojna naročila se priporoča :::
špecerijska in delikatesna trgovina

M. Seidl nasl. **BRATA KOBÈ** **RUDOLFOVO**

 Vsaki petek sveže MORSKE RIBE.

Richterjev redni prašek
za presiče, goved in konje.

KLATNO APNO

Dobra
postrežba!

Domača detelja — lucerna
več vrst pese

Nizke cene!

Nizke cene!

Pristna poljska in
vrtna semena

Dobra
postrežba!